

6.2.2011

Byggtjänster på vilka omvänd momsplikt tillämpas från och med 1.4.2011

Innehåll

Inledning	2
Allmänt om byggande	2
A Byggande av hus	3
Byggande av bostadshus och andra byggnader	3
B Anläggningsarbeten	3
Anläggning av vägar och motorvägar	4
Anläggning av järnvägar och tunnelbanor	4
Anläggning av broar och tunnlår	4
B.1 Andra anläggningsarbeten	4
B.2 Allmännyttiga anläggningsarbeten	5
Allmännyttiga anläggningsarbeten för värme, vatten och avlopp	5
Anläggningsarbeten för el och telekommunikation	6
C Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	6
Rivning av hus samt mark- och grundarbeten	7
C.1 Elinstallationer, VVS-arbeten och andra bygginstallationer	7
Elinstallationer	7
VVS-arbeten	8
Installation av isolering mot värme (kyla), ljud och vibrationer	8
Installation av hissar och rulltrappor	8
C.2 Slutbehandling av byggnader	9
Puts-, fasad- och stuckatörsarbeten	9
Byggnadssnickeriarbeten	9
Golv- och väggbeläggningsarbeten	9
Måleri- och glasmästeriarbeten	9
Annan slutbehandling av byggnader	10
C.3 Annan specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	10
Takarbeten.....	10
Uthyrning av byggmaskiner med förare	10

Inledning

Inom byggbranschen tas omvänd momsplikt i bruk 1.4.2011. Förfarandet utgör ett undantag från huvudregeln och gäller enbart vissa tjänster. Vid tillämpningen av omvänd momsplikt är den skattskyldiga köpare istället för säljare.

Omvänd momsplikt tillämpas i regel då det är fråga om försäljning av en byggtjänst eller uthyrning av arbetskraft för en byggtjänst, och köparen är en näringsidkare som i sin verksamhet på annat sätt än sporadiskt säljer byggtjänster eller hyr ut arbetskraft för en byggtjänst.

Den byggtjänst som omfattas av den omvända momsplikten har definierats i 31 § 3 mom. 1 p. i mervärdesskattelagen (MVL). Enligt denna är byggtjänster byggnads- och reparationsarbeten på fastigheter samt överlåtelse av varor som installeras i samband med arbetet. En fastighet definieras i 28 § i MVL. Definitionen av byggtjänster är med tanke på den praktiska verksamheten i hög grad en tolkningsfråga, och därför har man på initiativ av Byggnadsindustri RT sammanställt bifogade katalog med en beskrivning av byggtjänsterna. Med hjälp av beskrivningarna strävar man efter att förtydliga benämningarna med stöd av bilder av den aktuella tjänsten. Katalogen grundar sig på Statistikcentralens näringsgrensindelning TOL 2008, i vilken tjänster som faller utanför tillämpningsområdet för den omvända momsplikten har lämnats bort och samtliga tjänster som omfattas av denna inkluderats för att få en så övergripande katalog som möjligt över samtliga byggtjänster som omfattas av den omvända momsplikten. Katalogen är dock exemplifierande och inte uttömmande i fråga om tjänsterna som omfattas av den omvända momsplikten.

Det bör observeras att tillämpningen av den omvända momsplikten inte bestäms enbart utifrån att det är fråga om försäljning av en byggtjänst, utan köparen ska också uppfylla vissa förutsättningar i lagen.

Allmänt om byggande

Byggandet omfattar allmän byggverksamhet och specialiserade verksamheter gällande byggnader och anläggningar samt installations- och efterbehandlingsarbeten i anslutning till byggverksamhet. Verksamheten kan gälla nybyggnad, ombyggnad, reparationsbyggnad samt ändrings-, tillbyggnads- eller renoveringsarbeten. Byggandet omfattar också uppförande av monteringsfärdiga byggnader eller konstruktioner på plats.

Byggandet kan antingen ske för egen räkning eller ges i uppdrag mot arvode eller inom ramen för ett kontrakt; underleverantörerna kan verkställa delar av arbetet eller hela byggarbetet. Enligt TOL 2008 indelas byggverksamheten i byggande av hus, anläggningsarbeten och specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet.

Anläggningsverksamhet omfattar byggande av stora konstruktioner (vägar, gator, järnvägar, vattenleder, flygplatser), nätverk (vatten-, avlopps-, datakommunikations-, gas-, värme- och elnätverk) samt andra miljö- och mark- och anläggningsarbeten.

Specialiserad byggverksamhet omfattar bygginstallationer (VVS-arbeten, elarbeten, takarbeten), ytbehandlingsarbeten (rappning, målning, glasning) samt förberedande arbeten på byggplatsen och rivning av byggnader.

Installation av fast utrustning och anordningar, såsom hissar samt övervaknings- och larmsystem, räknas också som byggverksamhet, då installeringen sker i samband med byggarbetet. Också underhåll av hissar förs alltid till byggverksamhet.

Också uthyrning av byggmaskiner med förare betraktas som byggtjänster.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- installation och uppförande av maskiner och apparater inom produktionsverksamhet
- anläggning och skötsel av grönområden
- arkitekttjänster, byggnads- och konstruktionsplanering samt andra ingenjörstjänster och teknisk planering
- uthyrning av byggmaskiner utan förare eller maskinister
- renhållning av utomhusområden (vägar, flygplatser, torg, parker o.d.)
- transporttjänster.

A Byggande av hus

Byggande av hus omfattar byggande av alla slags hus:

- ny- och ombyggnad samt
- uppförande av monteringsfärdiga byggnader, elementkonstruktioner eller andra byggdelar på plats.

Byggande av bostadshus och andra byggnader

Dessa byggtjänster omfattar byggande av bostadsbyggnader och andra byggnader samt så kallad grynderverksamhet. Arbetena utförs antingen för egen räkning till försäljning eller på basis av ett arvode eller avtal, delvis eller i sin helhet.

Till exempel:

- byggande av alla slags bostadsbyggnader, inklusive så kallad grynderverksamhet, såsom:
 - - egnahems-, rad- och flervåningshus m.m.
 - - fritidshus, strandbastur
- byggande av andra byggnader än bostäder, såsom:
 - - byggnader för industriell produktion, t.ex. fabriker, verkstäder, monteringsanläggningar o.d.
 - - sjukhus, skolor och kontorsbyggnader
 - - hotell, butiker, köpcentra, restauranger
 - - teatrar, musiksalar, dansbanor
 - - flygplatsbyggnader
 - - anläggningar för inomhusidrott
 - - parkeringshallar, inkl. under jord
 - - lagerlokaler
 - - byggnader för religiösa sammanslutningar
- montering och uppförande av monteringsfärdiga byggnader eller delar av dem på plats
- lekstugor, skjul, täckta bilplatser avsedda för annat än temporärt bruk
- reparationsbyggande, ombyggnad och restaurering.

B Anläggningsarbeten

Anläggningsarbetena omfattar allmän byggverksamhet avseende anläggningsarbeten, såsom

- nybyggnad,
- ombyggnad, tillbyggnad och ändringsarbeten samt
- uppförande av monteringsfärdiga konstruktioner och strukturer på plats.

Dessa byggtjänster omfattar:

- anläggning av motorvägar, gator, broar, tunnlar, järnvägar, flygplatser,
- samt hamnar och andra vattenkonstruktioner, t.ex. kanaler, dammar, konstgjorda sjöar, fiskvägar och laxtrappor,

- bevattningssystem, avloppssystem, elledningar och elnät, datakommunikationsnät och byggande av idrottsanläggningar samt
- andra arbeten i stil med ovan nämnda byggnadsprojekt.

Byggnadsarbeten kan antingen utföras för egen räkning eller delvis eller helt läggas ut på underentreprenad.

Anläggning av vägar och motorvägar

Till exempel:

- byggande, ombyggande och reovering av motorvägar, gator, vägar samt andra trafikleder för fordon och fotgängare,
- beläggningsarbeten på gator, vägar, huvudvägar, broar eller tunnlår, såsom:
 - - asfaltering av vägar, spårreparering
 - - målning och annan markering av körbanor
 - - installation av trafikmärken, vägskyltar, gatuskyltar, skyddsräcken o.d. trafikutrustning,
- byggande av parkeringsplatser,
- byggande av start- och landningsbanor på flygplatser

Byggtjänsterna omfattar inte:

- *krossning av sten, grus och sand*
- *landskapsarkitekt- och ingenjörstjänster med anslutande teknisk konsultverksamhet*
- *vägunderhåll, såsom plogning, sandning, saltning, sladdning, röjning av buskar och byte av trafikmärken.*

Anläggning av järnvägar och tunnelbanor

Till exempel:

- byggande, ombyggande och reovering av järnvägar, spårvägar och metrobanor,
- elektrifiering av järnvägar och metrobanor,
- byggande av övervaknings- och säkerhetsanordningar för järnvägar

Byggtjänsterna omfattar inte:

- *landskapsarkitektjänster och byggnadstekniska planeringstjänster,*
- *projektledningstjänster vid järnvägsbyggnadsprojekt*
- *renhållning av järnvägs-, spårvägs- och metronät.*

Anläggning av broar och tunnlår

Till exempel:

- byggande, ombyggande och reovering av broar och planskilda anslutningar,
- byggande och installation av räck och stödkonstruktioner i anslutning till broar och planskilda korsningar,
- byggande, ombyggande och reovering av tunnlår.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- *landskapsarkitektjänster och byggnadstekniska planeringstjänster,*
- *projektledningstjänster för byggnadsprojekt för broar och tunnlår.*

B.1 Andra anläggningsarbeten

Vattenbyggnad omfattar:

- byggande, ombyggande och reovering av vattenleder, kanaler, hamnar, småbåtshamnar (marinor), slussar o.d.,

- byggande, ombyggande och renovering av dammar, invallningar, översvämningvallar och vågbrytare,
- byggande eller hopmontering på byggplatsen av skeppsdockor vid hamnkajer, fasta dockor och andra hamnkonstruktioner samt ombyggande och renovering av dem,
- muddring av sjöar, vattenleder, älvar och hamnar,
- installation av styr- och skyddsanordningar för vattenleder,
- restaureringsarbeten på vattendrag
 - - anläggningsarbeten i anslutning till vattenvård,
 - - byggande av dammar med naturligt foder o.d. vattenbyggnadsarbeten i anslutning till fiskerihushållning.

Övriga anläggningsarbeten omfattar sådan byggverksamhet i anslutning till produktionsanläggningar, idrottsanläggningar o.d. som inte klassificeras i husbyggande.

Till exempel:

- byggande av produktionsanläggningar och konstruktioner i anslutning till dem (exkl. byggnader som klassificeras inom husbyggande):
 - - gruvkonstruktioner,
- övriga byggarbeten (exkl. i anslutning till husbyggande) såsom:
 - - byggande av idrottsanläggningar utomhus, såsom sport- och rekreationsområden och -fält, tennisplaner, golfbanor, tävlingsbanor o.d. och byggande av konstruktioner i anslutning till dessa.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- *installation av maskiner och apparater tillhörande produktionsanläggningar,*
- *grönanläggning, skötsel och underhåll av sportplan, lekplatser och andra rekreationsområden.*

B.2 Allmännyttiga anläggningsarbeten

Allmännyttiga anläggningsarbeten för värme, vatten och avlopp

Byggtjänsterna omfattar byggande av överförings- och distributionsnät för transport av vätskor och gaser samt anknytande byggnader och konstruktioner som är integrerade i systemet.

Till exempel:

- byggande av distributionsnät för lokal- eller fjärrtransport (också undervattensrör),
- byggande av fjärrvärmeanläggningar och -nät
- byggande av vattenledningar,
- byggande av bevattningssystem (t.ex. bevattningskanaler),
- byggande av reservoarer för lagring och reglering av vatten
- byggande, reparation och renovering av avloppsnät,
- byggande av vattenreningsverk (vattenverk),
- byggande av avloppsreningsverk,
- byggande av pumpstationer,
- ombyggnad och renovering av ovan nämnda konstruktioner,
- brunnborrning och anknytande installation av pumpar.

Anläggningsarbeten för el och telekommunikation

Byggtjänsterna omfattar byggande av överförings- och distributionslinjer för el och telekommunikationer samt anknyttande byggnader och anläggningar som är integrerade i systemen.

Till exempel:

- byggande av nät för överföring och distribution av el med anslutande nätstationer och distributionsstationer,
- byggande av byggnader och konstruktioner för elkraftverk,
- byggande av konstruktioner och system för energiverk,
- byggande av stam- och lokalnät för telekommunikation samt anslutande master och länkstationer,
- byggande av radarstationer och övervakningstorn,
- ombyggnad och reovering av ovan nämnda konstruktioner.

C Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet

Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet omfattar exempelvis:

- rivning av byggnader och konstruktioner,
- röjning av byggplatser och andra förberedande arbeten för byggande,
- installations- och slutbehandlingsarbeten inom husbyggande och anläggningsverksamhet,
- övriga specialiserade arbeten.

Typiska specialiserade arbeten, som kräver särskilda kunskaper eller särskild utrustning, är t.ex. slagpålning, grundläggning, stomarbeten, betongarbeten, murning, stenarbeten, uppsättning av stålkonstruktioner o.d., installation av byggnadsställningar, takläggning o.d. Specialiserade nybyggnadsarbeten utförs vanligen av underleverantörer, men i synnerhet när det gäller reparationsarbeten utförs arbetet oftast direkt för fastighetsägarens räkning.

Installationsarbeten omfattar hopsättning och montering av all slags utrustning och apparater, som är nödvändiga för att byggnaden/konstruktionen skall fungera. Dessa aktiviteter utförs vanligen på byggplatsen, även om vissa delar av arbetet kan göras i specialverkstäder.

Byggnadsinstallationen omfattar:

- rördragning,
- installation av värme- och luftkonditioneringssystem, antenner, larmsystem och annan elektrisk utrustning samt sprinkleranläggningar,
- installation av hissar och rulltrappor,
- isoleringsarbeten (vatten, värme och ljud),
- installation av metallplattor och -kassetter,
- installation av kylanläggningar samt
- installation av belysnings- och signalsystem för vägar, flygplatser, järnvägar, hamnar o.d. byggnadsobjekt.

Slutbehandling av byggnad omfattar aktiviteter som bidrar till färdigställandet, såsom

- glasarbeten, putsarbeten, målning och tapetsering,
- kakelsättning på golv och väggar eller läggning av andra material såsom parkett, mattor, tapeter o.d.,
- golvslipning,
- finsnickeri,
- akustiska lösningar,
- rengöring och reparationer av fasader/ytan på byggnader/konstruktioner o.d.

Rivning av hus samt mark- och grundarbeten

Dessa byggtjänster omfattar alla arbeten på en byggplats med avsikten att iordningställa platsen för senare byggarbeten.

Till exempel:

- rivning, demontering eller krossning av byggnader och konstruktioner,
- flyttning av byggnader, skyddande av byggnader och konstruktioner.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- borttransport av byggnadsavfall.

Mark- och grundarbetena omfattar schaktningsarbeten i samband med byggverksamhet samt schaktningsarbeten i bergsutrymmen och olika uteområden.

- röjning av byggplats,
- grundberedning av marken och grundläggning av byggnadsområdet:
 - - jordtransportarbeten såsom schaktning, fyllnings- och utjämningsarbeten, invallningsarbeten, grundförstärknings-, sprängnings- och brytningsarbeten,
- täckdikning i anslutning till grundkonstruktion, anslutning till kommunalteknik, dikesgrävning o.d. arbeten,
- förberedande arbeten på gruvområden:
 - - grundläggningsarbeten i gruvor och på gruvområden,
- dränering av byggplats,
- dränering och dikning av jordbruks- och skogsbruksmark.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- borttransport av byggnadsavfall.

C.1 Elinstallationer, VVS-arbeten och andra bygginstallationer

Dessa byggtjänster omfattar installation av utrustning, apparater och system som gör att en byggnad eller konstruktion fungerar.

Till exempel installation av:

- elsystem,
- rörsystem (vatten-, gas- och avloppssystem),
- värme- och luftkonditioneringsystem,
- tele- och säkerhetssystem,
- hissar och lyftanordningar,
- annan utrustning, andra apparater och system.

Elinstallationer

Dessa byggtjänster omfattar installation av elutrustning, -apparater och -system inom husbyggnad samt i anslutning till anläggningskonstruktioner.

Till exempel:

- installation av elkablar med tillhörande apparater,
- installation av kommunikations- och teleapparater och -kablar,
- installation av kablar för byggnaders kommunikationsnätverk, kabel-TV samt anslutande antenner,
- installation av belysningsssystem,
- installation av brandlarm samt tjuvlarm,
- installation av belysningsanordningar för gator, vägar, järnvägar och hamnar, elektriska signalanordningar samt trafikledningssystem,
- installation av belysning för start- och landningsbanor på flygplatser,
- installation av ljusreklamer,
- fast anslutning (elinstallation som ska utföras av en elmontör) av elutrustning och hushållsutrustning till elnät, inkl. installation av elgolvvärme, el- eller värmeproducerande solpaneler och solfångare samt vindgeneratorer.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- *elinstallationsarbeten vid installation av maskiner för produktionsverksamhet i produktionsanläggning.*

VVS-arbeten (VVS-installation)

VVS-installationen omfattar installation av vattenledningar, avlopp, värme- och luftkonditioneringsystem inkl. utbyggnad, ändring, underhåll och reparation i anslutning till dessa.

Till exempel:

- installationsverksamhet i anslutning till husbyggande eller annan byggverksamhet, såsom:
 - - installation av alla slags värmesystem (el, gas, olja, ved, pelletar, jordvärme och luftvärme),
 - - installation av kylanläggningar, vars drift baserar sig på vattencirkulation,
 - - installation av vattenburen golvvärme,
 - - installation av vattensystem, avlopp och sanitetsutrustning,
 - - installation av fastighetsvisa system för avloppsvattenrening och avloppscisterner,
 - - installation av ventilations- och luftkonditioneringsutrustning och kylanläggningar samt kanaler,
 - - installation av gasarmaturer,
 - - installation av ångrör,
 - - installation av sprinklersystem mot brand,
 - - installation av sprinklersystem för gräsmattor.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- *installation och reparation av luftkonditionerings- och kylanläggningar inom industrin,*
- *reparation och service av hushållets VVS-apparater, kylanläggningar o.d.*

Installation av isolering mot värme, ljud och vibrationer

Till exempel:

- installation, underhåll och reparation av system för isolering mot värme (kyla), ljud och vibrationer,
- installation av brandisolering o.d.

Installation av hissar och rulltrappor

Till exempel:

- installation, reparation och underhåll av hissar och rulltrappor och andra fast installerade transportanordningar i byggnader.

Byggtjänsterna omfattar:

- installation i husbyggnader eller anläggningsbyggnader:
 - installation av automatiska dörrar och svängdörrar,
 - installation och hopsättning av stålbranddörrar, nödutgångar o.d.,
 - installation av fast installerade metallmöbler,
 - installation av åskledare,
 - installation av centraldammsugare,
 - installation av staket och räck,
 - installation av monteringsfärdiga bastur och andra rumselement.

C.2 Slutbehandling av byggnader

Slutbehandling av byggnader omfattar slutbehandlingsarbeten på byggnader och konstruktioner, såsom rappning av byggnadernas yttre och inre ytor, olika installationsarbeten som utförs av byggnadssnickare, golv- och väggbeläggning samt målnings- och glasarbete.

Puts-, fasad- och stuckatörsarbeten

Till exempel:

- rappnings- och ytbehandlingsarbeten med murbruk o.d. på byggnader och andra byggobjekt, både invändigt och utvändigt.

Byggnadssnickeriarbeten

Till exempel:

- installation av dörrar (utom automatiska dörrar och svängdörrar), fönster, dörr- och fönsterkarmar av trä eller annat material, installation av gångjärn på dörrar och fönster samt installation av regler, dörrpumpar, handtag och lås,
- installation av kök med fast inredning, fasta skåp, trappor, butiksinredning o.d,
- invändig slutbehandling såsom:
 - montering av innertak och andra flyttbara byggnadsdelar,
 - installation av dörr-, fönster-, golv- och mattlistor o.d. kantlistor,
 - installation av flyttbara mellanväggar.

Golv- och väggbeläggningsarbeten

Till exempel:

- golv- och väggslipning,
- beläggning av golv, väggar och ugnar,
- golv- och väggbeläggning,
- tapetsering av väggar,
- fastsättning av väggbeläggningar av trä, paneling,
- installation av parkett och andra golvbeläggningar samt anslutande slutbehandlingsarbeten,
- fastsättning av heltäckningsmattor samt golvbeläggningar av linoleum, plast, gummi o.d.,
- fodring och beklädnad av ytterväggar.

Måleri- och glasmästeriarbeten

Till exempel:

- invändig och utvändigt målning av byggnader,

- målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad,
- installation av glas och speglar,
- invändig och utvändig målning av byggnader,
- restaurerings- och dekorationsmålning o.d.,
- målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad,
- målning av metallkonstruktioner,
- glasning och installation av fönster,
- installation av glastäckning, spegelväggar och andra glaskonstruktioner,
- installation av solskyddsmembraner.

Annan slutbehandling av byggnader

Till exempel:

- städning under byggandet och slutstädning,
- akustiska lösningar,
- annan slutbehandling och efterbehandling av byggnader.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- *inredningsplanering av byggnader.*

C.3 Annan specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet

Annan specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet omfattar övrig specialiserad byggverksamhet såsom takarbeten, grundläggning, specialiserad betonggjutning, fukt- och vattenisoleringsarbeten, armeringsarbeten, murning och stenarbeten samt byggarbete under vatten.

Takarbeten

Till exempel:

- hopsättning och installation av takkonstruktioner,
- installation och montering av täckmaterial för tak,
- montering av stuprör och –rännor.

Uthyrning av byggmaskiner med förare

Till exempel:

- uthyrning av kranar, kranbilar och andra husbyggnadsmaskiner och -apparater med förare,
- uthyrning av grävmaskiner, bufferttraktorer, bormaskiner, mudderverk o.d. med förare för anläggningsverksamhet
- uthyrning av maskiner med förare för rivning av byggnader.

Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet omfattar också specialiserad byggverksamhet som kräver specialistkompetens eller specialutrustning.

Till exempel:

- grundläggning, inkl pålning,
- specialiserad betonggjutning, tillverkning av betongformar,
- fukt- och vattenisoleringsarbeten,
- avfuktning av byggnader och konstruktioner (torkning),
- installation av monteringsfärdiga betong-, tegel-, metall- och träelement samt betonering eller annan behandling av elementfogarna i samband med installationen,
- installation av metallplattor och -kassetter,

- hopsättning, uppförande och installation av pelare, balkar och andra ramkonstruktioner,
- armeringsarbeten,
- murning,
- stenarbeten, exempelvis stensättning, byggande av trappor o.d. naturstensarbeten,
- uppförande av skorstenar och industriugnar,
- arbete med särskilda tillträdeskrav som kräver kunskaper om klättring och användning av tillhörande utrustning, t.ex. höghöjdsarbete på höga konstruktioner,
- undervattensarbete, dykartjänster specialiserade på byggverksamhet,
- byggande av simbassänger utomhus,
- rengöring med ånga, sandblästring och liknande behandling av byggnaders och konstruktioners ytor,
- skärbränning och svetsning som är specialiserad på byggverksamhet o.d. metallarbeten,
- diamantborrning och -sågning,
- borrning av jordvärmebrunnar,
- installation och uppförande av olika gatumöbler och servicekonstruktioner (t.ex. hållplatstak, bänkar),
- uppförande av matt- och torkställningar, utrustning på idrotts- och lekplatser,
- uppförande av gårdsbodar o.d. gårdsutrustning,
- byggande och installation av avfallshanteringsplatser samt konstruktioner, apparater och liknande på gårds- och parkeringsområden,
- asbestsaneringar i fastigheter,
- grönanläggning med undantag av plantering och skötsel av grönområden.

Byggtjänsterna omfattar inte:

- uthyrning av byggställningar,
- uppförande och demontering av byggställningar.